

Матушинський Є.А.

студент;

Ленартович О.Ю.

професор,

*Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

УЧАСТЬ ВОЛИНЯН В ОПОРІ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ (2014–2016)

Новітня історія України є малодослідженою. Особливу зацікавленість науковців та громадськості викликають питання пов'язані із російсько-українською війною яка точиться і сьогодні. Дослідження окремих питань пов'язаних із збройною боротьбою українців за державний суверенітет і територіальну цілісність стало можливим нещодавно. Відсутність джерельної бази через засекреченість документів та активна фаза бойових дій обмежували можливості науковців. Звільнення в запас ветеранів антитерористичної операції які оприлюднюють власні спогади, свідчення волонтерів та добровольців змінили цю ситуацію. Завдання дослідника зібрати ці дані шляхом опитування, проаналізувати матеріали та документи та відтворити на їхній основі хроніку подій, об'єктивно висвітлити історичний процес.

Метою дослідження є збір інформації щодо волинських добровольців, військових та волонтерів, які в період з 2014-го по 2016-й р. брали активну участь у опорі російській агресії на Донбасі, а також аналіз зібраних джерел, на підставі яких можна скласти повну картину діяльності вище згаданих представників Волині у зоні бойових дій.

Початком бойових дій на Сході України можна вважати проросійські виступи у березні 2014-го в Донецьку, Луганську, Харкові, Одесі, Дніпропетровську, що супроводжувалися сутичками з проукраїнськими активістами. Це призвело до кровопролиття й першої смерті, проукраїнського учасника тих подій Д. Чернявського. У наслідок бездіяльності місцевої влади і фінансуванню зі сторони Російської Федерації сепаратисти створили терористичні бандформування під виглядом самопроголошених ДНР та ЛНР [1].

Паралельно з цим почали формуватися українські добровольчі батальйони. Так у березні 2014-го перші добровольці в кількості

приблизно 500 чоловік стали бійцями 1-го й 2-го резервних батальйонів відновленої Національної гвардії України, які в червні того ж року були реорганізовані в 1-ий батальйон оперативного призначення НГУ ім. Кульчицького [2]. І вже з самого початку до нього приєдналися перші волиняни. Далі були батальйони «Дніпро-1», «Айдар», «Азов», де волинські воїни проявляли себе лише з кращого боку. Особливу увагу привертає добровольчий підрозділ «Світязь», що сформувався на основі патрульної служби особливого призначення для підтримання порядку та участі в Антитерористичній операції на сході України [1]. У особистій розмові колишній офіцер Полку особливого призначення Національної Гвардії України «Азов» А. Д'яченко запевнив що, у майже всіх добровольчих формуваннях перебували представники Волині.

У складі Збройних сил України найбільше волинян, як не дивно, перебувало у складі 51-ї окремої механізованої бригади. З перших днів гібридної війни ця бригада перебувала на передовій і вже перший свій бій прийняла 22 травня 2014 р. поблизу міста Волноваха Донецької області [3]. Далі були Лисичанськ, Сєверодонецьк, Рубіжне, Мар'їнка, Красногорівка, бої на Савур-Могилі та при Дебальцевому, де бійці 51-ї бригади показували себе професіоналами своєї справи й впевнено давали відсіч ворогам. Проте настав переломний момент, а саме бої під Іловайськом, де в наслідок провальних дій командування генерального штабу та прямого втручання російських військових сил було знищено значну частину бригади, близько 35 членів бригади потрапило до полону [4].

Наприкінці 2014-го, а саме 1 грудня, було розформовано 51-шу бригаду й створено на її основі 14-у окрему механізовану бригаду. Враховуючи нових мобілізованих та військово службовців, що вже загартувалися у боях у складі 51-ї бригади, новостворена 14-та механізована бригада стала найчисельнішою у складі Збройних сил України. Бойове «хрещення» було отримано в боях під Дебальцєвом у січні 2015-го [5].

Учасниками волонтерського руху на Волині можна вважати мало не кожного жителя, що у період активних бойових дій не словом, а ділом намагався допомогти нашим військовим на передовій. В роки з 2014-го по 2016-й було створено близько 30-ти волонтерських проєктів суто волинських, а крім цього багато не байдужих входили до загальноукраїнських організацій. Більшість з них діють і по наш час.

Список використаних джерел:

1. Машовець К. Хроніка війни на Донбасі: від мітингів до танків [Електронний ресурс] / Костянтин Машовець // Інформаційно-аналітичний центр. – 2014. – Режим доступу: <http://mediarnbo.org/2014/10/18/hronika-viyni-na-donbasi-vid-mitingiv/>
2. Добровольчі батальйони у складі Національної гвардії України – бойовий шлях батальйону «Імені генерала Кульчицького» [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національної гвардії України. – 2016. – Режим доступу: <http://ngu.gov.ua/ua/news/dobrovolchi-batalyony-u-skladi-nacionalnoyi-gvardiyi-ukrayiny-boyovyy-shlyah-batalyonu-imeni>
3. Болісний бойовий шлях 51 ОМБ розпочався із Волновахи [Електронний ресурс] // Волинські новини. – 2016. – Режим доступу: <https://www.volynnews.com/news/vidsichagresoruukrayinayedina/bolisnyy-boyovyy-shliakh-51-omb/>
4. Гордійчук О. 51-ша бригада: три роки після відступу в Росію, роки судів попереду [Електронний ресурс] / Ольга Гордійчук // Новинарня. – 2017. – Режим доступу: <https://novynarnia.com/2017/07/25/51-sha-brigada-tri-roki-pislya-vidstupu-v-rosiyu-roki-sudiv-poperedu/>
5. Дебальцівський плацдарм. Невідомі подробиці операції та переговорів у Мінську [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2016. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2016/02/18/7099435/>

Мелешко Я.Г.

аспірант,

*Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського*

ОСТАРБАЙТЕРИ ПОЛТАВЩИНИ

Напередодні Другої світової війни під час стрімкого просування Вермахту вглиб СРСР нацистське керівництво не планувало використовувати у промисловості Німеччини робочу силу з окупованих територій Радянського союзу (в тому числі з України). Навпаки, розробляли плани масового винищення мільйонів місцевих жителів (генеральний план «Ост», щоб розчистити територію для розселення німецьких колоністів. Дана концепція домінувала до осені 1941 р. до не змінилася воєнна ситуація, й короткочасна військова кампанія не переросла у позиційну війну на витривалість. Завозити ж робітників із